

มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2561

เรื่อง มาตรการป้องกัน ควบคุม และกำจัด ชนิดพันธุ์ต่างถิ่น

ไม่นำเข้า
ไม่ครอบครอง ไม่เลี้ยง
ไม่ปลูก ไม่ขยายพันธุ์
ไม่แจกจ่าย

สำนักงานนโยบายและแผน
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2561

เรื่อง มาตรการป้องกัน ควบคุม และกำจัด ชนิดพันธุ์ต่างถิ่น

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ด่วนที่สุด
ที่ นร ๐๔๐๔/๕๖๖๘

เลขที่	1041
วันที่	๒๖ ก.พ. ๒๕๖๑
เวลา	16:50

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

รับ
วันที่ ๒๖ ก.พ. ๒๕๖๑
เวลา ๑๖:๕๐

๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

เรื่อง ขอบทวนมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๒ เพื่อปรับปรุงมาตรการป้องกัน ควบคุม และกำจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่น

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

อ้างถึง หนังสือกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด่วนที่สุด ที่ ทส ๑๐๐๓.๔/๑๒๗ ลงวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย บัญชีสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วย

ตามที่ได้นำเสนอเรื่อง ขอบทวนมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๒ เพื่อปรับปรุง มาตรการป้องกัน ควบคุม และกำจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่น ไปเพื่อดำเนินการ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการคลัง กระทรวงคมนาคม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยได้นำเสนอ ความเห็นไปเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย ความละเอียดปรากฏตามบัญชีสำเนาหนังสือ ที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ลงมติว่า

๑. เห็นชอบในหลักการตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ สำหรับภาระค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามมาตรการป้องกัน ควบคุม และกำจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่น ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการในลักษณะบูรณาการ โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อเสนอ ขอดังงบประมาณต่อไป ตามความเห็นของสำนักงานงบประมาณ ทั้งนี้ ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รับความเห็นของกระทรวงคมนาคม กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้งข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติไปพิจารณาดำเนินการ ในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไปด้วย

/๒. ...

-๒-

๒. ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญกับการสร้างการรับรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับมาตรการป้องกัน ควบคุม และกำจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่นให้แก่สาธารณชนทราบอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะการระบุให้ชัดเจนเกี่ยวกับชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่มีผลกระทบต่อระบบนิเวศของไทย หรือที่เป็นพาหะของโรค ก่อให้เกิดอันตราย และมีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนด้วย ทั้งนี้ ในการสร้างการรับรู้ดังกล่าวให้ดำเนินการในรูปแบบและการใช้ถ้อยคำที่ประชาชนทั่วไปเข้าใจได้ง่ายด้วย

จึงเรียนยืนยันมา ทั้งนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องตามบัญชีแนบท้ายทราบด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

(นางณัฐฎา อันทศิลป์)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๖๔๑ (ณัฏฐา) ๑๕๓๒ (บุษกร)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๕๔๖ www.soc.go.th (บุษกร/อริศรา)

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ spt55@soc.go.th

จัดพิมพ์โดย

กองจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ
สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อม
60/1 ซอยพิบูลวัฒนา 7 ถนนพระรามที่ 6
พญาไท กรุงเทพฯ 10400
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2265 6561, 0 2265 6562

การอ้างอิง

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อม. 2561. มติคณะรัฐมนตรี
เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2561 เรื่อง มาตรการ
ป้องกัน ควบคุม และกำจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่น.
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.
กรุงเทพฯ. 30 หน้า.

ISBN

978-616-316-495-7

พิมพ์ครั้งแรก

ตุลาคม 2561

จำนวน

1,000 เล่ม

บรรณาธิการ

นางสาวจิตตินันท์ เรืองวิริยุทธ
นางสาวนารีรัตน์ พันธุ์มณี

รวบรวมและ เรียบเรียงข้อมูล

นายภาณุวัตร กมุทชาติ
นางสาวดาลัด เส้นทอง
นางสาววรารณ บุริรักษ์
นางสาวศศิธร ศรีสุรักษ์
นางสาวปิตตา อ้นขาวนา
นางสาวมานิสา บุพตา
นายพงศักรุตม์ อีระวัฒน์

ออกแบบและจัดพิมพ์

บริษัท ไอเดีย ครีเอท จำกัด

บทนำ

การขับเคลื่อนการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 28 เมษายน 2552 เรื่อง มาตรการป้องกัน ควบคุม และกำจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการป้องกัน ควบคุม กำจัด เฝ้าระวัง และติดตามชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานที่เข้ามาและยังไม่ได้เข้ามาในประเทศไทยอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้ ยังรวมถึงการจัดทำทะเบียนชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่ควรป้องกัน ควบคุม และกำจัดของประเทศไทย

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ดำเนินการติดตามผลการดำเนินงานตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 28 เมษายน 2552 เรื่อง มาตรการป้องกัน ควบคุม และกำจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่น ในระยะ 2 และ 4 ปี พบว่าจำนวนหน่วยงานที่ร่วมดำเนินงานตามแนวทางปฏิบัติภายใต้มาตรการป้องกัน ควบคุม และกำจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่นมีเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะการสำรวจตรวจสอบการแพร่กระจายของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานตามทะเบียนชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่ควรป้องกัน ควบคุม และกำจัดของประเทศไทย ในขอบเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของหน่วยงาน นอกจากนี้ ยังมีข้อกำหนดนโยบายและออกกฎระเบียบต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติให้หน่วยงานภายใต้สังกัดนำไปดำเนินการ รวมถึงได้สนับสนุนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชนิดพันธุ์ต่างถิ่นมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันพบว่าแนวทางปฏิบัติต่าง ๆ ตามมติคณะรัฐมนตรีฯ ดังกล่าว ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานของประเทศไทย รวมถึงกรอบและแนวทางการดำเนินการจัดการชนิดพันธุ์ต่างถิ่นในระดับนานาชาติ ประกอบกับมีการเปลี่ยนแปลงสภาพของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานตามทะเบียนชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่ควรป้องกัน ควบคุม และกำจัดของประเทศไทย จึงเห็นควรปรับปรุงเพื่อให้การดำเนินการจัดการชนิดพันธุ์ต่างถิ่นมีประสิทธิภาพมากขึ้น

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงได้ดำเนินการพิจารณาปรับปรุงมาตรการ ป้องกัน ควบคุม และกำจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่น โดยการปรับแก้ไขในส่วนของมาตรการบริหารจัดการชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่มีอยู่เดิม ทั้งนี้ เพื่อให้มีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนมากขึ้น และได้ปรับปรุงแนวทางปฏิบัติและหน่วยงานที่รับผิดชอบเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์และเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการสำหรับการปรับปรุงทะเบียนชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่ควรป้องกัน ควบคุม และกำจัดของประเทศไทยได้มีการพิจารณาปรับแก้ไขรายชื่อของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นตามทะเบียนรายการที่ 1 - 4 เพื่อให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และเพิ่มกลุ่มของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่มีการส่งเสริมให้ใช้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจ แต่ต้องมีมาตรการป้องกันเฉพาะที่รัดกุม เพื่อมิให้ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานเหล่านี้ เกิดการแพร่กระจายเข้าไปในพื้นที่อนุรักษ์และแหล่งน้ำตามธรรมชาติ เพื่อให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยให้ผู้เชี่ยวชาญและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาให้ความคิดเห็นประกอบการปรับปรุงมาตรการและทะเบียนดังกล่าว พร้อมทั้งจัดประชุมหารือและระดมความคิดเห็นต่อมาตรการป้องกัน ควบคุม และกำจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่น และทะเบียนชนิดพันธุ์ต่างถิ่น (ฉบับปรับปรุง) ดังกล่าว

โดยการขอทบทวนมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 28 เมษายน 2552 เพื่อปรับปรุงมาตรการป้องกัน ควบคุม และกำจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่น และทะเบียนชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่ควรป้องกัน ควบคุม และกำจัดของประเทศไทย เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและตามความต้องการของภาคส่วนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2561 ที่ผ่านมา เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติตามขั้นตอน การดำเนินงานเกี่ยวกับชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

มาตรการป้องกัน ควบคุม และกำจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่น

มาตรการป้องกัน ควบคุม และกำจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่น ประกอบด้วย มาตรการ 5 ด้าน และแนวทางปฏิบัติ จำนวน 22 เรื่อง มุ่งเน้นการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาด การกำจัด การเฝ้าระวังและติดตามชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่พบว่ามีรุกรานแล้ว มีแนวโน้มรุกราน และชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานของโลกทั้งที่เข้ามาแล้วและยังไม่ได้เข้ามาในประเทศไทย ตามที่กำหนดไว้ในทะเบียนชนิดพันธุ์ต่างถิ่น ที่ควรป้องกัน ควบคุม กำจัด ของประเทศไทย มีหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบและหน่วยงานสนับสนุนรวม 35 หน่วยงาน

เพื่อให้เกิดการดำเนินการตามมาตรการอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรม **กิจกรรมตามมาตรการป้องกัน ควบคุม และกำจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่นจึงควรได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงบประมาณและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** ควรขยายการดำเนินงานตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่แล้ว ให้ครอบคลุมกิจกรรมตามมาตรการนี้ เพื่อให้เกิดประสิทธิผลในทางปฏิบัติ

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
1. การกำหนด นโยบาย แผน กฎหมาย และงบประมาณ สำหรับการบริหารจัดการ ชนิดพันธุ์ต่างถิ่น	1.1 หน่วยงานประสานงานกลาง (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.)) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันกำหนด นโยบาย แผนยุทธศาสตร์ ระดับชาติ และแต่ละหน่วยงานหลัก จัดทำแผนปฏิบัติการและงบประมาณเพื่อป้องกัน ควบคุม กำจัด ชนิดพันธุ์ต่างถิ่น รวมทั้งบังคับใช้กฎหมายที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ และถ้าจำเป็น เสนอแนะการร่างกฎหมายหรือ ข้อบังคับใหม่เพื่อป้องกันและ ควบคุมการระบาดของ ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นรุกราน	กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กรมเจ้าท่า กรมชลประทาน	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มหาวิทยาลัย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	1.2 มีการประกาศแต่งตั้ง บุคลากร หรือกลุ่มบุคลากร ในระดับหน่วยงาน เช่น คณะกรรมการชนิดพันธุ์ต่างถิ่น เพื่อผลักดันการดำเนินงานตาม นโยบายและแผน และการบังคับใช้กฎหมาย	กรมวิชาการเกษตร กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กรมเจ้าท่า กรมชลประทาน	สำนักงานนโยบายและแผน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
	1.3 ประเมินประสิทธิภาพการดำเนินการตามนโยบายแผนยุทธศาสตร์และงบประมาณระดับชาติ และแผนปฏิบัติการระดับหน่วยงานเป็นระยะอย่างสม่ำเสมอ	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมวิชาการเกษตร กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กรมเจ้าท่า กรมชลประทาน	
	1.4 ปรับปรุงทะเบียนชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่ควรป้องกัน ควบคุม และกำจัดของประเทศไทย ให้ทันกับสถานการณ์อยู่เสมอ	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	กรมวิชาการเกษตร กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กรมเจ้าท่า กรมชลประทาน มหาวิทยาลัย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	1.5 จัดทำทะเบียนการครอบครองและ/หรือการนำเข้าชนิดพันธุ์ต่างถิ่นอื่นที่ไม่ได้อยู่ในรายการ 1-4 โดยมีข้อมูลประกอบด้วยต้นกำเนิด ลักษณะ ที่อยู่ อาศัย ความเสี่ยงที่จะแพร่ระบาดตลอดจนสถานที่อยู่ในปัจจุบัน ชื่อผู้ซื้อ ผู้นำเข้า ผู้ครอบครอง และผู้ขาย เพื่อความสะดวกในการติดตามตรวจสอบ	กรมวิชาการเกษตร กรมประมง กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมปศุสัตว์ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง	องค์การสวนสัตว์ องค์การสวนพฤกษศาสตร์ องค์การพิพิธภัณฑวิทยาศาสตร์แห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
2. การบริหารจัดการชนิดพันธุ์ต่างถิ่น	2.1 จัดลำดับความรุนแรงของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานแล้วในรายการ 1 และวิเคราะห์เส้นทางการแพร่ระบาดที่สำคัญเป็นระยะเพื่อให้ทันสถานการณ์อยู่เสมอ	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมวิชาการเกษตร กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กรมเจ้าท่า กรมชลประทาน	มหาวิทยาลัย
	2.2 จัดทำแผนและดำเนินการบริหารจัดการชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานแล้วในรายการ 1 และแผนจัดการเฉพาะชนิดพันธุ์ต่างถิ่นรุกรานที่มีลำดับความรุนแรงสูง รวมทั้งมาตรการจัดการเส้นทางการแพร่ระบาดเพื่อป้องกันการนำเข้าและแพร่กระจาย รวมทั้งมีแผนจัดการเฉพาะชนิดพันธุ์ต่างถิ่นรุกรานที่มีการส่งเสริมให้ใช้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจ	กรมวิชาการเกษตร กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กรมเจ้าท่า กรมทางหลวง กรมทางหลวงชนบท	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
	2.3 ป้องกัน ควบคุม การแพร่ระบาด และกำจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานในเขตพื้นที่อนุรักษ์ตามกฎหมาย และพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง	กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมป่าไม้ กรมชลประทาน กรมประมง กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
3. การเฝ้าระวังและติดตามชนิดพันธุ์ต่างถิ่น	3.1 สำรวจตรวจสอบและติดตามการแพร่กระจายของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานในรายการ 1 โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีระบบนิเวศที่เปราะบางและมีความหลากหลายทางชีวภาพสูง	กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมชลประทาน และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
	3.2 สำรวจตรวจสอบและติดตามการแพร่กระจายของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่มีแนวโน้มรุกรานในรายการ 2 หากพบว่าการแพร่ระบาดในแหล่งธรรมชาติให้ดำเนินการควบคุมหรือกำจัดจากพื้นที่แพร่ระบาดและแจ้งหน่วยประสานงานกลาง	กรมวิชาการเกษตร กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมชลประทาน และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
	3.3 เฝ้าระวังและติดตามชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่มีประวัติว่ารุกรานแล้ว แต่ยังไม่รุกรานในประเทศไทยในรายการ 3 หากพบว่ามีแนวโน้มที่จะเกิดการแพร่กระจายในธรรมชาติให้แจ้งหน่วยประสานงานกลางเพื่อหาแนวทางป้องกันร่วมกัน	กรมวิชาการเกษตร กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมชลประทาน องค์การสวนสัตว์ องค์การสวนพฤกษศาสตร์ องค์การพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ศูนย์แรกรับ พืชและกักกันโรคสัตว์ป่าของกลาง คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล จังหวัด และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
	3.4 ไม่ส่งเสริมการแพร่กระจายของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นในรายการ 1, 2 และ 3 รวมทั้งการขยายพันธุ์ขยายถิ่นที่เพาะเลี้ยง/เพาะปลูกและแจกจ่ายพันธุ์ในพื้นที่อนุรักษ์ ท้องที่ที่มีแนวเขตติดต่อกับพื้นที่อนุรักษ์และพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง	กรมวิชาการเกษตร กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช องค์การสวนสัตว์ องค์การสวนพฤกษศาสตร์ กรมเจ้าท่า กรมทางหลวง กรมทางหลวงชนบท กรมศุลกากร และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัย

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
	3.5 สำหรับชนิดพันธุ์ต่างถิ่น ในรายการที่ 1, 2 และ 3 ที่ถูกระบุว่าเป็นชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่ใช้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่สามารถส่งเสริมในเชิงเศรษฐกิจได้ แต่หน่วยงานรับผิดชอบต้องกำหนดมาตรการป้องกันและแนวทางเฉพาะที่รัดกุมให้ผู้ประกอบกิจการปฏิบัติอย่างเคร่งครัด เพื่อมิให้ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานเกิดการแพร่กระจายเข้าไปในพื้นที่อนุรักษ์และป้องกันการปล่อยสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ ถึงแม้อยู่นอกพื้นที่อนุรักษ์ก็ตาม	กรมวิชาการเกษตร กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัย
	3.6 ไม่ให้นำเข้า มีไว้ในครอบครอง เพาะเลี้ยง/เพาะปลูก และขนส่งชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานที่ยังไม่เข้ามาในประเทศไทยแต่มีประวัติว่ารุกรานในรายการ 4 หากมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาวิจัย ให้ขออนุญาตพร้อมวิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดทำแผนการเฝ้าระวังและป้องกันการแพร่ระบาดเสนอต่อคณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ (กชช.) หากชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานที่ยังไม่เข้ามาในประเทศไทยในรายการ 4 มีกฎหมายควบคุมเป็นการเฉพาะอยู่แล้วให้ดำเนินการขออนุญาตศึกษาตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในกฎหมายและให้หน่วยงานหลักดำเนินการตรวจสอบและติดตามเพื่อรายงานต่อ กชช.	กรมวิชาการเกษตร กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช องค์การสวนสัตว์ องค์การสวนพฤกษศาสตร์ กรมเจ้าท่า กรมทางหลวง กรมทางหลวงชนบท กรมศุลกากร กรมควบคุมโรค กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มหาวิทยาลัย และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
	3.7 จัดทำแผนดำเนินการ ฉุกเฉินพร้อมงบประมาณ เพื่อเตรียมรับมือหากมีการตรวจ พบหรือมีการระบาดของ ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นรุกราน ในรายการที่ 4 ในประเทศไทย	สำนักงานนโยบายและแผน ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม กรมวิชาการเกษตร กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมทรัพยากรทางทะเลและ ชายฝั่ง กรมเจ้าท่า กรมชลประทาน	
	3.8 จัดทำแนวทางปฏิบัติและ ดำเนินการควบคุมป้องกัน และ จัดการรวมถึงติดตามตรวจสอบ ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่มีลำดับ ความสำคัญสูงโดยเฉพาะ จากการนำเข้ามาเป็นสัตว์เลี้ยง สัตว์และปลาสวยงาม ตลอดจน เหยื่อและอาหารที่มีชีวิต หรือ/ และโดยไม่เจตนา โดยเฉพาะ จากการขนส่งและคมนาคม	การทำอากาศยานแห่ง ประเทศไทย การทำเรือแห่งประเทศไทย กรมวิชาการเกษตร กรมเจ้าท่า กรมประมง กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง	องค์การสวนสัตว์ องค์การพิพิธภัณฑ์ วิทยาศาสตร์แห่งชาติ สำนักงานนโยบายและแผน ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม
4. การสนับสนุนการศึกษาวิจัย เกี่ยวกับชนิดพันธุ์ต่างถิ่น	4.1 สนับสนุนการศึกษาวิจัย ปัจจัยในการแพร่ระบาด การประเมินความเสี่ยง การนำ ไปใช้ประโยชน์ และผลกระทบ ต่อความหลากหลาย ทางชีวภาพ สำหรับชนิดพันธุ์ ต่างถิ่นในรายการ 1, 2 และ 3	มหาวิทยาลัย สำนักงานคณะกรรมการการ อาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการ อุดมศึกษา กรมวิชาการเกษตร กรมประมง กรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมปศุสัตว์ กรมทรัพยากรทางทะเลและ ชายฝั่ง กรมชลประทาน กรมเจ้าท่า องค์การพิพิธภัณฑ์ วิทยาศาสตร์แห่งชาติ ศูนย์พันธุวิศวกรรมและ เทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยีแห่งประเทศไทย และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง	สำนักงานกองทุนสนับสนุน การวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัย แห่งชาติ

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
	4.2 สนับสนุนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอซึ่งการศึกษาวิจัยและการจัดการชนิดพันธุ์ต่างถิ่นในรายการ 1, 2 และ 3 โดยวิธีการบริหารจัดการที่เหมาะสม	กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร กรมประมง กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช องค์การพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ มหาวิทยาลัย ศูนย์พันธุ์วิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง	สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
	4.3 สนับสนุนการศึกษาวิจัยเพื่อป้องกันการนำเข้าชนิดพันธุ์ต่างถิ่นผ่านทางเส้นทางการค้าที่สำคัญ โดยเฉพาะชนิดพันธุ์ต่างถิ่นทางทะเล และชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่มาจากน้ำอับเฉาและชนิดพันธุ์เกาะติด (biofouling) เพื่อวางมาตรการและกลไกภายในประเทศให้สามารถควบคุมและจัดการชนิดพันธุ์ต่างถิ่น	กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กรมเจ้าท่า องค์การพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ มหาวิทยาลัย ศูนย์พันธุ์วิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
5. การเผยแพร่ สร้างความตระหนัก และให้ความรู้ในเรื่องของชนิดพันธุ์ต่างถิ่น	5.1 สนับสนุนการจัดทำและเผยแพร่ให้ความรู้เกี่ยวกับคู่มือทะเบียนชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่ควรป้องกัน ควบคุม และกำจัด ของประเทศไทย ซึ่งใช้สำหรับด่านกักพืชและสัตว์ โดยมีเครื่องมือที่สามารถบ่งบอกลักษณะจำเพาะของชนิดพันธุ์นั้น ๆ ได้ และมีการปรับปรุงเนื้อหาของคู่มือทะเบียนเพื่อให้ทันสถานการณ์อยู่เสมอ	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	กรมวิชาการเกษตร กรมปศุสัตว์ กรมป่าไม้ กรมประมง สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ กรมเจ้าท่า กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กรมชลประทาน องค์การพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
	5.2 เผยแพร่ความรู้ และจัดฝึกอบรม เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง และสาธารณชนเกี่ยวกับ ทะเบียนชนิดพันธุ์ต่างถิ่น และ มาตรการป้องกัน ควบคุม และ กำจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน ของประเทศไทย รวมทั้ง ผลกระทบจากชนิดพันธุ์ ต่างถิ่นที่รุกราน	สำนักงานนโยบายและแผน ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมจังหวัด	กรมวิชาการเกษตร กรมประมง สำนักงานคณะกรรมการวิจัย แห่งชาติ องค์การสวนพฤกษศาสตร์ องค์การสวนสัตว์ องค์การพิพิธภัณฑ์ วิทยาศาสตร์แห่งชาติ กรมชลประทาน กระทรวงศึกษาธิการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
	5.3 ผนวกความรู้พื้นฐาน เกี่ยวกับทะเบียนชนิดพันธุ์ต่างถิ่น ที่สำคัญ และมาตรการบริหาร จัดการในเบื้องต้น รวมทั้งวิธี การช่วยเฝ้าระวังไว้ในหลักสูตร การศึกษาทุกระดับ	กระทรวงศึกษาธิการ สถาบันการศึกษา สถาบันส่งเสริมการสอน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำนักงานนโยบายและแผน ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

นิยามและหลักเกณฑ์ในการพิจารณาจัดกลุ่ม ทะเบียนชนิดพันธุ์ต่างถิ่น ที่ควรป้องกัน ควบคุม และกำจัดของประเทศไทย

นิยามของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นและชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน

ชนิดพันธุ์ต่างถิ่น หมายถึง ชนิดพันธุ์สิ่งมีชีวิต ที่ไม่เคยปรากฏในถิ่นชีวภูมิศาสตร์หนึ่งมาก่อนแต่ได้ถูกนำเข้ามาหรือเข้ามาโดยวิธีใด ๆ จากถิ่นอื่น ซึ่งอาจดำรงชีวิตอยู่และสามารถสืบพันธุ์ได้หรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของปัจจัยแวดล้อมและการปรับตัวของชนิดพันธุ์นั้น

ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน หมายถึง ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่เข้ามาแล้วสามารถตั้งถิ่นฐานและมีการแพร่กระจายได้ธรรมชาติ เป็นชนิดพันธุ์เด่นในสิ่งแวดล้อมใหม่ (dominant species) และเป็นชนิดพันธุ์ที่อาจทำให้ชนิดพันธุ์พื้นเมืองสูญพันธุ์ รวมไปถึงส่งผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและก่อให้เกิดความสูญเสียทางสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสุขอนามัย

หลักเกณฑ์ในการพิจารณาจัดกลุ่มทะเบียนชนิดพันธุ์ต่างถิ่น ที่ควรป้องกัน ควบคุม และกำจัดของประเทศไทย

รายการ 1 ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานแล้ว หมายถึง ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่เข้ามาในประเทศไทยแล้ว และสามารถตั้งถิ่นฐานและมีการแพร่กระจายได้ในธรรมชาติ เป็นชนิดพันธุ์เด่นในสิ่งแวดล้อมใหม่ (dominant species) และเป็นชนิดพันธุ์ที่อาจทำให้ชนิดพันธุ์ท้องถิ่นหรือชนิดพันธุ์พื้นเมืองสูญพันธุ์ รวมไปถึงส่งผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและก่อให้เกิดความสูญเสียทางสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสุขอนามัยของมนุษย์

รายการ 2 ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่มีแนวโน้มรุกราน หมายถึง (1) ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่มีหลักฐานว่ามีการรุกรานในถิ่นอื่น ที่เข้ามาในประเทศไทยแล้ว และสามารถตั้งถิ่นฐาน และมีการแพร่กระจายได้ในธรรมชาติ จากการสำรวจและเฝ้าสังเกตพบว่าอาจแพร่ระบาดหากมีปัจจัยเกื้อหนุนหรือสภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลง ทำให้เกิดผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ (2) ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่เคยรุกรานในอดีต ซึ่งสามารถควบคุมดูแลได้แล้ว

รายการ 3 ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่มีประวัติว่ารุกรานแล้วในประเทศอื่นแต่ยังไม่รุกรานในประเทศไทย หมายถึง ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่เข้ามาในประเทศไทยแล้วมีหลักฐานว่ามีการรุกรานในประเทศอื่น

รายการ 4 ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานที่ยังไม่เข้ามาในประเทศไทย หมายถึง ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่มีข้อมูลหรือหลักฐานว่าเป็นชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานในประเทศอื่น ได้แก่ ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นตามทะเบียน 100 ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานรุนแรงของโลก ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่ห้ามนำเข้าตามกฎหมาย และชนิดพันธุ์ที่มีข้อมูลจากผลการศึกษาวิจัยว่าเป็นชนิดพันธุ์ต่างถิ่นรุกรานในพื้นที่อื่น ๆ ฯลฯ

สำหรับชนิดพันธุ์ต่างถิ่นในทะเบียนรายการ 1, 2 และ 3 ที่ถูกระบุว่าเป็นชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่ใช้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สามารถส่งเสริมในเชิงเศรษฐกิจได้ แต่ต้องมีมาตรการป้องกันเฉพาะที่รัดกุมเพื่อมิให้เกิดการแพร่กระจายเข้าไปในพื้นที่อนุรักษ์ นอกจากนี้สำหรับสัตว์น้ำต่างถิ่นที่ใช้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ควรควบคุมหรือมีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อป้องกันการปล่อยสู่แหล่งน้ำตามธรรมชาติถึงแม้เป็นนอกพื้นที่อนุรักษ์ก็ตาม

ผลกระทบจากชนิดพันธุ์ต่างถิ่นในแต่ละภาคส่วน

การกำหนดผลกระทบที่เกิดจากชนิดพันธุ์ต่างถิ่น อาศัยข้อมูลปัญหาที่เกิดขึ้นจากการรุกรานทั้งในอดีต ปัจจุบัน และแนวโน้มที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต โดยพบว่า การเข้ามาของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อภาคส่วนหลักจำนวน 3 ภาคส่วน ประกอบด้วย

ผลกระทบต่อระบบนิเวศ ซึ่งทำให้สังคมของสิ่งมีชีวิตกับสิ่งแวดล้อมในพื้นที่หนึ่งเกิดการเปลี่ยนแปลงในทางลบ อันเนื่องมาจากการเข้ามาของชนิดพันธุ์ต่างถิ่น

ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ ซึ่งส่งผลให้ทรัพยากรที่มีอยู่เดิมสูญเสียไป หรือส่งผลต่อคุณภาพและปริมาณผลผลิตทางการเกษตร การประมง และการเพาะเลี้ยง อันเนื่องมาจากการเข้ามาของชนิดพันธุ์ต่างถิ่น รวมถึงปริมาณของงบประมาณที่ใช้ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

ผลกระทบต่อสุขภาพและอนามัย ซึ่งส่งผลต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิต อันเนื่องมาจากการเข้ามาของชนิดพันธุ์ต่างถิ่น

ทะเบียนรายการ 1

ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานแล้ว

ทะเบียนรายการ 1 ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานแล้ว

จำนวน 138 ชนิด โดยเป็นชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานที่มีการส่งเสริมให้ใช้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจ จำนวน 16 ชนิด

รายชื่อชนิดพันธุ์	ผลกระทบ ต่อระบบนิเวศ	ผลกระทบ ต่อเศรษฐกิจ	ผลกระทบ ต่อสุขภาพ และ อนามัย
จุลินทรีย์			
Avian Influenza, Avian flu, Bird flu เชื้อโรคไข้หวัดนก	✓	✓	✓
Batrachochytrium dendrobatidis เชื้อโรค Chytridomycosis เชื้อราของกบ	✓	✓	
Brucella abortus เชื้อโรคแท้งติดต่อในโค	✓	✓	
Brucella melitensis เชื้อโรคแท้งติดต่อในแพะและแกะ	✓	✓	
Canine Parvoviral Enteritis virus ไวรัสโรคพาร์โวไวรัสในสุนัข	✓	✓	
Chlamydia psittaci เชื้อคลาไมเดียก่อโรคในนก	✓	✓	
Chlamydia spp. เชื้อคลาไมเดียก่อโรคในจระเข้	✓	✓	
KOI Herpes virus เชื้อโรคไวรัส เคเอชวี		✓	
Mycobacterium paratuberculosis เชื้อโรค Paratuberculosis		✓	
Papaya ring spot virus เชื้อโรคใบด่างจุดแหวน	✓	✓	
Psittacine Beak and Feather Disease virus (PBFD virus)	✓	✓	
โรคขนและงอยปากผิดปกติในนกแก้ว			
พืช (Plants)			
Acrachne racemosa (B.Heyne ex Roth) Ohwi. หญ้าหางนกยูงใหญ่, หญ้าตีนกาใหญ่	✓		
Aeschynomene americana L. โสนเขา	✓		
Ageratina adenophora (Spreng.) King & H.E. Robins. สาบหมา	✓		
Ageratum conyzoides L. สาบแร้งสาบกา	✓		
Alternanthera ficoide P. Beauv. ผักเป็ดขน	✓		
Alternanthera brasiliana (L.) Kuntze บานไม่รู้โรยฝรั่ง, บานไม่รู้โรยสิงคโปร์	✓		
Amaranthus spinosus ผักขมหนาม	✓		
Amaranthus viridis L. ผักขมหัว	✓		
Asystasia gangetica (L.) T. Anderson ssp. micrantha (Nees) Ensermu	✓		
บาหยยา, ย่าหยยา, บุษบาฮาวาย, ผักกูดน้ำ			
Bidens alba DC. var. radiata ดาวกระจายได้หวัน, ก้นจ้าวขาวดอกใหญ่, เขียงรายเดซี่	✓		
Bidens pilosa L. ปิ่นนกไส้	✓		
Clidemia hirta (L.) D. Don โคลงเคลงขนต่อม	✓		
Chromolaena odorata (L.) R.M.King & H.Rob. สาบเสือ	✓		
Crassocephalum crepidioides (Benth.) S. Moore ผักเผ็ดแมว	✓		
Crassocephalum rubens (Juss. ex Jacq.) S.Moore หญ้าคออ่อนดอกม่วง	✓		
Eichhomia crassipes (Mart.) Solms ผักตบชวา	✓	✓	
Euphorbia heterophylla L. หญ้ายาง	✓		

รายชื่อชนิดพันธุ์	ผลกระทบ ต่อระบบนิเวศ	ผลกระทบ ต่อเศรษฐกิจ	ผลกระทบ ต่อสุขภาพ และ อนามัย
พืช (Plants)			
<i>Euphorbia hirta</i> L. น้ำนมราชสีห์	✓		
<i>Galinsoga parviflora</i> Cav. ทหารกล้า	✓		
<i>Galinsoga quadriradiata</i> Ruiz & Pav ทหารกล้าใบขน	✓		
<i>Gomphrena celosioides</i> Mart. บานไม่รู้โรยปาดอกยาว	✓		
<i>Gomphrena serrata</i> บานไม่รู้โรยปาดอกกลม	✓		
<i>Hydrilla verticillata</i> (L.f.) Royle สาหร่ายหางกระรอก	✓		
<i>Lantana camara</i> L. ผกากรอง	✓		
<i>Malachra capitata</i> (L.) ปอคัน	✓		
<i>Manihot esculenta</i> Crantz มันสำปะหลังป่า	✓		
<i>Melinis repens</i> (Willd.) Ziska หญ้าดอกชมพู	✓		
<i>Mikania micrantha</i> (L.) Kunth ขี้ไก่ย่าน	✓		
<i>Mimosa diplotricha</i> C. Wright ex Suavalle ไมยราบเลื้อย	✓		
<i>Mimosa pigra</i> L. ไมยราบยักษ์	✓	✓	
<i>Mimosa pudica</i> L. ไมยราบ	✓		
<i>Muntingia calabura</i> L. ตะขบฝรั่ง	✓		
<i>Neptunia plena</i> (L.) Benth. ผักกระฉูด, ผักกระเฉดต้น	✓	✓	
<i>Opuntia elatior</i> Mill. เสมา	✓		
<i>Passiflora foetida</i> L. กะทกรก	✓		
<i>Pennisetum pedicellatum</i> Trin. หญ้าขจรจบดอกเล็ก	✓		
<i>Pennisetum polystachion</i> (L.) Schult หญ้าขจรจบดอกใหญ่	✓		
<i>Pennisetum setosum</i> (Sw.) L.C. Rich. หญ้าขจรจบดอกเหลือง	✓		
<i>Phyllanthus carolinensis</i> Walter ลูกใต้ใบใหญ่	✓		
<i>Pistia stratiotes</i> L. จอก	✓		
<i>Praxelis clematidea</i> (Griseb.) R.M. King & H. Rob. สาบแมว	✓		
<i>Prosopis juliflora</i> (Sw.) DC กระถินทางกระรอก, หนามปีศาจ	✓		
<i>Ruellia tuberosa</i> L. ต้อยติ่ง	✓		
<i>Salvinia molesta</i> D.S. Miteh จอกหูหนูยักษ์	✓	✓	
<i>Sansevieria roxburghiana</i> Schult. & Schult. f. ว่านลาย	✓		
<i>Synedrella nodiflora</i> (L.) Gaertn. ผักแฉกร	✓		
<i>Talinum paniculatum</i> (Jacq.) Gaertn. โสมคน, โสมไทย, โสมกินใบ, ว่านผักปิง	✓		
<i>Tithonia diversifolia</i> (Hemsl.) A.Gray บัวตอง	✓		
<i>Tridax procumbens</i> L. ตีนตุ๊กแก, หญ้าตีนตุ๊กแก	✓		
<i>Typha angustifolia</i> L. กกช้าง	✓		
<i>Typha latifolia</i> L. ธูปฤๅษี	✓		

รายชื่อชนิดพันธุ์	ผลกระทบ ต่อระบบนิเวศ	ผลกระทบ ต่อเศรษฐกิจ	ผลกระทบ ต่อสุขภาพ และ อนามัย
หนอนตัวกลม (Nematodes/ Roundworms)			
<i>Meloidogyne</i> spp. ไล่เดือนฝอยรากปม		✓	
แมลง (Insects)			
<i>Acraea terpsicore</i> (Linnaeus) ผีเสื้อหนอนกะทกรก, ผีเสื้อเอครีที่ราบต่ำ	✓		
<i>Agrotis segetum</i> Denis & Schiffermuller ผีเสื้อหนอนกระทู้ผัก		✓	
<i>Aleurodicus disperus</i> Russell แมลงหมีขาวขดเกลียว/ขดเกลียว		✓	
<i>Amrasca biguttula biguttula</i> (Ishida) เพลี้ยจักจั่นฝ้าย		✓	
<i>Amritodus atkinsoni</i> (Lethierry) เพลี้ยจักจั่นขอมะม่วง	✓	✓	
<i>Anoplolepis gracilipes</i> (Smith) มดน้ำผึ้ง	✓		
<i>Aonidiella orientalis</i> (Newstead) เพลี้ยหอยเหลือง		✓	
<i>Aphis craccivora</i> Koch เพลี้ยอ่อนถั่ว		✓	
<i>Batocera rufomaculata</i> De Geer ตัวเจาะต้นมะม่วง		✓	
<i>Bemisia tabaci</i> (Gennadius) แมลงหมีขาวยาสูบ		✓	
<i>Brontispa longissima</i> Gestro แมลงค้ำหนามมะพร้าว		✓	
<i>Chaetanaphothrips signipennis</i> Bagnel เพลี้ยไฟกล้วย		✓	
<i>Drosophila suzukii</i> แมลงหวี่			✓
<i>Frankliniella occidentalis</i> Pergande เพลี้ยไฟ	✓	✓	
<i>Gainakothrips ficorum</i> (Marchal) เพลี้ยไฟไทร		✓	
<i>Helicoverpa armigera</i> (Hübner) ผีเสื้อหนอนเจาะสมอฝ้าย		✓	
<i>Helopeltis antonii</i> Signoret มวนยูง		✓	
<i>Heteropsylla cubana</i> Crawford เพลี้ยไก่ฟ้ากระถิน		✓	
<i>Homona coffearia</i> (Nietner) ผีเสื้อหนอนม้วนใบ		✓	
<i>Leptocybe invasa</i> Fisher & LaSalle หนอนปมใบยูคาลิป		✓	
<i>Liriomyza huidobrensis</i> (Blanchard) แมลงวันหนอนขอนใบเบญจมาศ		✓	
<i>Liriomyza sativa</i> Blanchard แมลงวันหนอนขอนใบผัก		✓	
<i>Liriomyza trifolii</i> (Burgess) แมลงวันมะเขือเทศ		✓	
<i>Maruca vitrata</i> (Fabricius) ผีเสื้อหนอนเจาะฝักถั่ว		✓	
<i>Nezara viridula</i> (F.) มวนเขียวข้าว		✓	
<i>Opisina arenosella</i> หนอนหัวดำมะพร้าว	✓	✓	
<i>Oryctes rhinoceros</i> (L. Linnaeus) ตัวแรดมะพร้าว	✓	✓	
<i>Oxycarenus hyalinipennis</i> (Costa) มวนฝิ่น		✓	
<i>Parabemisia myricae</i> (Kuwana) แมลงหมีขาวส้ม		✓	
<i>Pectinophora gossypiella</i> (Saunders) ตัวหมัดฝัก		✓	
<i>Phyllotreta striolata</i> (Fabricius) ตัวหมัดฝัก		✓	
<i>Plutella xylostella</i> (Curtis) หนอนใยผัก		✓	
<i>Scirpophaga innotata</i> (Walker) ตัวหมัดฝัก		✓	
<i>Scrobipalpa heliopa</i> (Lower) ผีเสื้อหนอนทองมายนายาสูบ		✓	
<i>Solenopsis geminata</i> (Fabricius) มดคันไฟ	✓		✓
<i>Susica sinensis</i> (Walker) ผีเสื้อหนอนร่น		✓	
<i>Tapino melanocephalum</i> Fabricius มดเหม็น	✓		
<i>Tarophagus proserpina</i> Kirkaldy เพลี้ยกระโดดเผือก		✓	
<i>Thrips simplex</i> Morison เพลี้ยไฟ		✓	
<i>Thrips tabaci</i> Lindeman เพลี้ยไฟหอมใหญ่		✓	

รายชื่อชนิดพันธุ์	ผลกระทบ ต่อระบบนิเวศ	ผลกระทบ ต่อเศรษฐกิจ	ผลกระทบ ต่อสุขภาพ และ อนามัย
ไร และแมงมุม (Mites and spiders)			
<i>Latrodectus geometricus</i> แมงมุมแม่ม่ายสีน้ำตาล <i>Oligonychus coffeae</i> ไรแดงมันสำปะหลัง <i>Oligonychus mangiferus</i> Rahman & Sapra ไรแมงมุมมะม่วง		✓ ✓	✓
หอย และหมีก (Molluscs)			
<i>Achatina fulica</i> Bowdich หอยทากยักษ์แอฟริกา <i>Mytilopsis sallei</i> หอยแมลงภู่เทียม <i>Pomacea canaliculata</i> หอยเชอรี่ <i>Pomacea gigas</i> หอยเชอรี่ยักษ์	✓ ✓ ✓ ✓	✓ ✓ ✓ ✓	
ปลา (Fish)			
<i>Hypostomus plecostomus</i> ปลากดเกราะ, ปลาซีกเกอร์ <i>Gambusia affinis</i> Baird and Girald ปลาหางนกยูง <i>Pterygoplichthys pardalis</i> ปลากดเกราะ, ปลาซีกเกอร์ <i>Pterygoplichthys</i> spp. ปลากดเกราะ, ปลาซีกเกอร์ <i>Sarotherodon melanotheron</i> หรือ blackchin tilapia ปลาหมอแดงดำ <i>Heterotilapia buttikoferi</i> ปลาหมอปัตเตอร์	✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓	✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓	
สัตว์เลื้อยคลาน (Reptiles)			
<i>Trachemys scripta elegans</i> เต่าแก้วแดง	✓		
นก (Birds)			
<i>Acridotheres javanicus</i> นกเอี้ยงขาว <i>Columba livia</i> Gmelin นกพิราบ <i>Corvus splendens</i> Vieillot อีแร้ง <i>Passer domesticus</i> (Linnaeus) นกกระจอกใหญ่	✓ ✓ ✓ ✓		✓
สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม (Mammals)			
<i>Rattus norvegicus</i> (Berkenhout) หนูท่อ, หนูขยะ, หนูนอร์เวย์	✓	✓	✓
ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานที่มีการส่งเสริมให้ใช้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจจะต้องมีมาตรการป้องกันเฉพาะ			
พืช (Plants)			
<i>Acacia auriculiformis</i> A. Cunn. exBenth. กระถินณรงค์ <i>Acacia mangium</i> Willd. กระถินเทพา <i>Centrosema pubescens</i> Benth. ถั่วลาย, ถั่วเซนโตร, ถั่วสะแตด <i>Desmanthus virgatus</i> Willd. ถั่วไมยรา <i>Hydrocotyle umbellata</i> L. แวนแก้ว <i>Hyptis suaveolens</i> (L.) Poit. แมงลักคา <i>Imperata cylindrica</i> (L.) P.Beauv. หญ้าคา <i>Leucaena leucocephala</i> (Lam.) de Wit กระถินยักษ์ <i>Panicum maximum</i> Jacq. หญ้ากีนี, หญ้ากีนีสีม่วง, หญ้ากีนี, หญ้าเสือเกลก <i>Senna floribunda</i> (Cav.) H.S. Irwin & Barneby ชีเหล็กอเมริกา	✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓		

รายชื่อชนิดพันธุ์	ผลกระทบ ต่อระบบนิเวศ	ผลกระทบ ต่อเศรษฐกิจ	ผลกระทบ ต่อสุขภาพ และ อนามัย
ปลา (Fish)			
<i>Clarias gariepinus</i> ปลาดุกกริเซีย, ปลาดุกแอฟริกัน	✓	✓	
<i>Colossoma macropomum</i> ปลาเปคูต้า	✓		
<i>Oreochromis mossambicus</i> ปลาหมอเทศ	✓		
<i>Oreochromis niloticus</i> ปลานิล	✓		
<i>Piaractus branchyomus</i> ปลาเปคูแดง	✓		
สัตว์เลื้อยคลาน (Reptiles)			
<i>Pelodiscus sinensis</i> ตะพาบไต้หวัน	✓		

ทะเบียนรายการ 2

ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่มีแนวโน้มรุกราน

ทะเบียนรายการ 2 ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่มีแนวโน้มรุกราน

จำนวน 58 ชนิด โดยเป็นชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานที่มีการส่งเสริมให้ใช้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจ จำนวน 15 ชนิด

รายชื่อชนิดพันธุ์	ผลกระทบ ต่อระบบนิเวศ	ผลกระทบ ต่อเศรษฐกิจ	ผลกระทบ ต่อสุขภาพ และ อนามัย
จุลินทรีย์			
<i>Fusarium oxysporum</i> โรคเหี่ยวในพืช	✓	✓	✓
<i>Leishmania donovani</i> (Laveran&Mesnil) โรค Kala Azar		✓	
<i>Ralstonia solanacearum</i> โรคเหี่ยวของมะเขือเทศ		✓	
Rice tungro virus โรคใบสีส้ม		✓	
พืช (Plants)			
<i>Acacia coleii</i> Maslin & L.A.J. Thomson กระถินเงิน	✓		
<i>Alternanthera bettzickiana</i> (Regel) G.Nicholson ผักเป็ดแดง	✓		
<i>Alternanthera philoxeroides</i> (Mart.) Griseb. ผักเป็ดน้ำ	✓		
<i>Amaranthus caudatus</i> L. ผักขมใบแดง	✓		
<i>Cabomba caroliniana</i> Gray. บัวสาหร่าย	✓		
<i>Celosia argentea</i> L. หงอนไก่ฝรั่ง	✓		
<i>Centratherum punctatum</i> Cass. กระดุมไพลิน	✓		
<i>Myriophyllum aquaticum</i> (Vellozo) Verdc. สาหร่ายญี่ปุ่น	✓		
<i>Nicandra physalodes</i> (L.) Scop. โทงเทงม่วง	✓		
<i>Oxalis latifolia</i> Kunth. ผักแว่นดอกชมพู	✓		
<i>Ricinus communis</i> L. ละหุ่ง	✓		
<i>Rivina humilis</i> L. พริกฝรั่ง	✓		
<i>Rottboellia cochinchinensis</i> (Lour.) W.D. Clayton หญ้าโขย่ง	✓		
<i>Sphagneticola trilobata</i> (L.C. Rich.) Pruski กระดุมทองเลื้อย	✓		
<i>Trichodesma zeylanicum</i> (Burm.f.) R.Br. ต้นเอดส์, ปอคัน	✓		
<i>Verbena officinalis</i> L. นิงดังล่าง European verbena	✓		
ฟองน้ำ (Sponges)			
<i>Tetilla japonica</i> lampe ฟองน้ำลูกกอล์ฟ	✓		
เพรียงหัวหอม (Ascidian)			
<i>Esteinascidia thurstoni</i> เพรียงหัวหอม	✓		
กุ้ง ปู และไรน้ำ (Crustaceans)			
<i>Leucothoe spinicarpa</i> (Abildgaard) แอมฟิพอด	✓		
แมลง (Insects)			
<i>Aleuroctarthus destructor</i> (Mackie) แมลงหีขามะพร้าว	✓	✓	
<i>Anomala antiqua</i> Gyllenhal แมลงนูนดำ	✓		
<i>Conopomorpha cramerella</i> Snellen ผีเสื้อหนอนเจาะผลเงาะ, ผีเสื้อหนอนกินเปลือกผลเงาะ		✓	
<i>Dryas iulia</i> ผีเสื้อจูเลีย	✓		
<i>Euplatypus paralellus</i> pin hole borer หรือ ambrosia beetle มดรูเข็ม		✓	
<i>Icerya purchasi</i> Maskell เพลี้ยปุยฝ้าย		✓	
<i>Nacoleia octasema</i> Meyrick ผีเสื้อหนอนม้วนใบถั่ว		✓	
<i>Quadrastichus erythrinae</i> Kim แตนปมใบทองหลาง		✓	

รายชื่อชนิดพันธุ์	ผลกระทบ ต่อระบบนิเวศ	ผลกระทบ ต่อเศรษฐกิจ	ผลกระทบต่อสุขภาพ และ อนามัย
แมลง (Insects)			
<i>Peregrinus maidis</i> (Ashmead) เพลี้ยกระโดดข้าวโพด			✓
<i>Phthorimaea operculella</i> (Zeller) ผีเสื้อหัวมันฝรั่ง		✓	
<i>Saccharicoccus sacchari</i> (Cockerell) เพลี้ยแป้งอ้อย		✓	
หอย และหมีก (Molluscs)			
<i>Gulella bicolor</i> (Hutton) หอยนักล่าสีส้ม	✓		
ปลา (Fish)			
<i>Arapaima gigas</i> ปลาช่อนเมซอน	✓		
<i>Cichla</i> spp. ปลาหมอสี	✓		
<i>Mayaheros urophthalmus</i> ปลาหมอมายัน	✓	✓	
Crossbreed Cichlid ปลาหมอสีลูกผสม	✓	✓	
สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก (Amphibians)			
<i>Lithobates catesbeianus</i> กบบูลฟร็อก	✓	✓	
นก (Birds)			
<i>Pavo cristatus</i> L. นกยูงอินเดีย	✓		
<i>Psittacula krameri</i> (Scopoli) นกแก้วคอแหวนสีกุหลาบ	✓		
<i>Lithobates catesbeianus</i> นกช้อนหอยแอฟริกา	✓		
ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานที่มีการส่งเสริมให้ใช้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจจะต้องมีมาตรการป้องกันเฉพาะ			
พืช (Plants)			
<i>Antigonon leptopus</i> Hook. & Arn. พวงชมพู	✓		
<i>Arachis pintoi</i> Krapov. & W.C.Greg. ถั่วพินตอย, ถั่วเปรู	✓		
<i>Nymphaea capensis</i> Thunb. var. zanzibariensis Casp. สุราสีโนบล	✓		
<i>Pennisetum purpureum</i> Schumach. หญ้าเนเปียร์	✓		
<i>Tecoma stans</i> (L.) Kunth. ทองอุไร	✓		
<i>Thalia geniculata</i> L. คล้าน้ำช่อห้อย	✓		
<i>Triplaris</i> spp. ปาโลแซนโตส	✓		
กุ้ง ปู และไรน้ำ (Crustaceans)			
<i>Cherax quadricarinatus</i> กุ้งเครย์ฟิชออสเตรเลีย	✓	✓	
<i>Litopenaeus vannamei</i> กุ้งขาว	✓	✓	
<i>Procambarus clarkii</i> กุ้งเครย์ฟิชอเมริกัน	✓	✓	
ปลา (Fish)			
<i>Ictalurus punctatus</i> ปลากตอเมริกัน	✓		
<i>Oncorhynchus mykiss</i> ปลาเทราต์สายรุ้ง	✓		
<i>Poecilia reticulata</i> ปลาหางนกยูง, ปลากินยุง	✓	✓	
<i>Poecilia spheonops</i> ปลาหางนกยูงใต้หวัน, ปลามอลลี	✓	✓	
<i>Poecilia velifera</i> ปลาหางนกยูง, ปลาเซลฟิน	✓	✓	

ทะเบียนรายการ 3

ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่มีประวัติว่ารุกรานแล้ว
ในประเทศอื่นแต่ยังไม่รุกราน
ในประเทศไทย

ทะเบียนรายการ 3 ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่มีประวัติว่ารุกรานแล้วในประเทศอื่นแต่ยังไม่รุกรานในประเทศไทย จำนวน 45 ชนิด โดยเป็นชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานที่มีการส่งเสริมให้ใช้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจ จำนวน 4 ชนิด

รายชื่อชนิดพันธุ์	ผลกระทบ ต่อระบบนิเวศ	ผลกระทบ ต่อเศรษฐกิจ	ผลกระทบ ต่อสุขภาพ และ อนามัย
จุลินทรีย์			
Ebola virus spp. (Edola hemorrhagic fever)			✓
MERS virus (Middle East Respiratory Syndrome) โรคเมอร์ส	✓	✓	✓
Phytophthora cinnamomi โรครากเน่า	✓	✓	
Polioma virus			✓
SARS virus (Severe Acute Respiratory Syndrome)			✓
พืช (Plants)			
Agave americana L. ป่านมะนิลา	✓		
Agave sisalana Perrine ex Engelm. ป่านศรนารายณ์	✓		
Eryngium foetidum L. ผักชีฝรั่ง	✓		
Gymnocoronis spilanthoides DC. Senegal Tea Plant	✓		
Grevillea robusta A. Cunningham ex R. Br. สนอินเดีย (Silk oak)	✓		
Hyparrhenia rufa (Nees) Stapf หญ้าแสงคำ	✓		
Lythrum salicaria L. ลิทรัม	✓		
Macfadyena unguis-cati (L.) A.H.Gentry เล็บวิฬาก	✓		
Melinis minutiflora P.Beauv. หญ้าแยง	✓		
Myriophyllum spicatum L.	✓		
Psidium guajava L. ฝรั่งจีน, ฝรั่งป่า	✓		
Pueraria montana (Lour.) Merr. ถั่วคุดสุ	✓		
Schefflera actinophylla (Endl.) H.A.T. Harms หนวดปลาหมึก	✓		
Thali ageniculata L. คล้าน้ำ	✓		
Ulex europaeus L. ยูเลกซ์	✓		
กุ้ง ปู และไรน้ำ (Crustaceans)			
Eriocheir sinensis Milne-Edwards ปูขนจีน	✓		
แมลง (Insects)			
Chaetanaphothrips orchidii (Moulton) เพลี้ยไฟดอกหน้าวัว		✓	
Pheidole megacephala F. มดหัวโต, มดคันทุ่ง	✓		
Pseudococcus longispinus Targioni & Tozzetti เพลี้ยแป้ง		✓	
หอย และหมีก (Molluscs)			
Euglandina rosea Ferussac หอยนักล่าสีชมพู	✓		
ปลา (Fish)			
Pygocentrus spp. ปลาปิรันยา	✓		
Serrasalmus spp. ปลาปิรันยา	✓		

รายชื่อชนิดพันธุ์	ผลกระทบ ต่อระบบนิเวศ	ผลกระทบ ต่อเศรษฐกิจ	ผลกระทบ ต่อสุขภาพ และ อนามัย
สัตว์เลื้อยคลาน (Reptiles)			
<i>Alligator mississippiensis</i> อเมริกันอัลลิเกเตอร์	✓		
<i>Caiman crocodilus</i> จระเข้ไคแมน	✓		
<i>Crocodylus niloticus</i> จระเข้แม่น้ำไนล์	✓		
<i>Crocodylus novaeguineae</i> จระเข้นิวกีนี	✓		
<i>Crocodylus rhombifer</i> จระเข้คิวบา	✓		
จระเข้ลูกผสม ระหว่าง <i>Crocodylus rhombifer</i> และ <i>Crocodylus siamensis</i>	✓		
<i>Iguana iguana</i> L. อีกัวน่าเชียว	✓		
นก (Birds)			
<i>Melopsittacus undulatus</i> (Shaw) นกหงษ์หยก	✓		
<i>Streptopelia turtur</i> (L.) นกเขาแขก	✓		
<i>Sturnus vulgaris</i> L. นกกิ่งไคร่งพันธุ์ยุโรป	✓		
สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม (Mammals)			
<i>Erinaceus europaeus</i> L. เม่นขนสั้น, Hedgehog	✓		
<i>Mustela erminea</i> L. สัตว์พัง, Ferret	✓		
<i>Mustela furo</i> (L.) หรือ <i>Mustela putorius furo</i> Linneus (Clapperton) Ferret	✓		
<i>Vulpes vulpes</i> L. หมาจิ้งจอกแดง	✓		
ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานที่มีการส่งเสริมให้ใช้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจจะต้องมีมาตรการป้องกันเฉพาะ			
พืช (Plants)			
<i>Asystasia gangetica</i> (L.) T. Anderson 'Chinese Violet' บุชบาริมทาง	✓		
<i>Cyperus involucratus</i> Rottb. กกริงกา	✓		
<i>Solanum stramonifolium</i> Jacq. มะอี๊ก	✓		
<i>Spathodea campanulata</i> P. Beauv. แคนแสด	✓		

ทะเบียนรายการ 4

ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน
ที่ยังไม่เข้ามาในประเทศไทย

ทะเบียนรายการ 4 ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานที่ยังไม่เข้ามาในประเทศไทย

จำนวน 82 ชนิด

รายชื่อชนิดพันธุ์	ผลกระทบ ต่อระบบนิเวศ	ผลกระทบ ต่อเศรษฐกิจ	ผลกระทบ ต่อสุขภาพ และ อนามัย
จุลินทรีย์			
<i>Aphanomyces astaci</i> โรคราของกุ้ง		✓	
Crocodile pox virus		✓	
<i>Cryphonectria parasitica</i> โรคแคงเกอร์ของเกาลัด	✓	✓	
Hanta virus spp.		✓	
<i>Ophiostoma uimi</i> โรค Dutch elm disease		✓	
<i>Vibrio cholera</i> Pacini (various strains)			✓
West Nile virus			✓
พืช (Plants)			
<i>Acacia mearnsii</i> De Wild. (กระถินดำ)	✓		
<i>Ageratina riparia</i> (Regel) R.M.King & H.Rob.	✓		
<i>Argemone ochroleuca</i> Sweet.	✓		
<i>Arrhenatherum elatius</i> (L.) J.Presl & C.Presl	✓		
<i>Asphodelus fistulosus</i> L.	✓		
<i>Azolla filiculoides</i> Lam.	✓		
<i>Briza maxima</i> L.	✓		
<i>Carduus nutans</i> L.	✓		
<i>Cecropia schreberiana</i> Miq. ซีโครเปีย	✓		
<i>Cinchona pubescens</i> Vahl. คิวินิน	✓		
<i>Cyperus eragrostis</i> Lam.	✓		
<i>Cytisus scoparius</i> (L.) Link	✓		
<i>Datura stramonium</i> L.	✓		
<i>Echinochloa polystachya</i> (Kunth) A.S. Hitchc.	✓		
<i>Eragrostis curvula</i> (Schrud.) Nees	✓		
<i>Erodium cicutarium</i> (L.) L'Hér. ex Ait.	✓		
<i>Euphorbia esula</i> L. น้านมราชสีห์	✓		
<i>Holcus lanatus</i> L.	✓		
<i>Marsilea macropoda</i> Engelm. ผักแว่นใบใหญ่	✓		
<i>Marsilea quadrifolia</i> L. ผักแว่นขน	✓		
<i>Miconia calvenscens</i> DC. โฉมงาม	✓		
<i>Morella faya</i> (Ait.) Wilbur พุ่มไฟ	✓		
<i>Oxalis pes-caprae</i> L.	✓		
<i>Polygonum cuspidatum</i> Siebold & Zucc. ผักไผ่ญี่ปุ่น	✓		
<i>Prosopis glandulosa</i> Torr. เมสคิท	✓		
<i>Spartina anglica</i> C.E.Hubb. หญ้าเจ้าชู้ทะเล	✓		
<i>Undaria pinnatifida</i> (Harvey) Suringar (Asia Kelp)	✓		

รายชื่อชนิดพันธุ์	ผลกระทบ ต่อระบบนิเวศ	ผลกระทบ ต่อเศรษฐกิจ	ผลกระทบ ต่อสุขภาพ และ อนามัย
หริวุ่น (Ctenophores)			
Mnemiopsis leidyi (Agassiz) หริวุ่น	✓		
หนอนตัวแบน (Flatworms)			
Platydemus manokwari หนอนตัวแบนนิวกินี	✓		✓
กุ้ง ปู และไรน้ำ (Crustaceans)			
Carcinus maenas ปูเขียวยุโรป	✓		
Cercopagis pengoi Ostroumov ไรน้ำหนาม	✓		
ไร และแมงมุม (Mites and spiders)			
Acaphylla theae (Watt) (tea mite)		✓	
แมลง (Insects)			
Aclerda takahashii Kuwana (sugarcane scale)	✓		
Anopheles quadrimaculatus Say ยุงก้นปล่อง			✓
Anopheles stephensi Liston ยุงก้นปล่อง			✓
Anoplophora glabipennis Motchulsky ตัวงหวดยาว		✓	
Argyroplote schistataceana (Sn.) ผีเสื้อหนอนเจาะลำต้นอ้อย		✓	
Aulacaspis madiunensis (Zehntner) เพลี้ยหอยอ้อย		✓	
Aulacothrum circumflexum (Buckton) เพลี้ยอ่อนไม้ประดับ		✓	
Cinara cypressi Buckton (Lachnus) เพลี้ยอ่อนสนไซเปรส	✓		
Contarinia sorghicola (Coquillett) (sorghum midge)		✓	
Coptotermes formosanus Shiraki ปลวกฟอร์โมซา	✓		
Creontiades paliidus (Rambur) มวนถั่วมะเข้		✓	
Crossotarsus externedentatus (Fairmaire) มอดรูเข็ม		✓	
Cydia leucostoma (Myrick) ผีเสื้อปีกตัด		✓	
Cyrtopeltis tenuis Reuter มวนหญ้า		✓	
Diaspis bromeliae (Kerner) เพลี้ยหอยเกล็ดกลม	✓	✓	
Empoasca flavescens (F.) เพลี้ยจักจั่นฝ้าย		✓	
Eriosoma lanigerum (Hsm) เพลี้ยอ่อน		✓	
Linepithema humile Mayr. มดอาร์เจนตินา	✓		
Lymantria dispar Linnaeus. บั้งขนยิปซี	✓		
Macrosiphum euphodiae (Thomas) เพลี้ยอ่อนมันฝรั่ง		✓	
Macrosiphum pisum (Harris) เพลี้ยอ่อนถั่ว		✓	
Monochamus alternatus Hope ตัวงหวดยาว		✓	
Orthezia insignis Browne เพลี้ยหอยส้ม		✓	
Platypus parallelus (Fabricius) มอดรูเข็ม		✓	
Solenopsis invicta Buren มดคันไฟ	✓	✓	✓
Sphenoptera gosipii Cotis แมลงทับฝ้าย		✓	
Spodoptera exempta (Walker) (cutworm)		✓	

รายชื่อชนิดพันธุ์	ผลกระทบ ต่อระบบนิเวศ	ผลกระทบ ต่อเศรษฐกิจ	ผลกระทบ ต่อสุขภาพ และ อนามัย
แมลง (Insects)			
<i>Trogoderma granarium</i> Everts ด้วงเนื้อมะพร้าว		✓	
<i>Vespula vulgaris</i> Linnaeus ต่อยุโรป	✓		✓
<i>Wasmannia auropunctata</i> Roger มดต้นโกโก้	✓	✓	
หอย และหมีก (Molluscs)			
<i>Cordicula amurensis</i> หอยขวานจีน	✓		
<i>Dreissena polymorpha</i> หอยกะพงม้าลาย	✓		
<i>Mytilus galloprovincialis</i> หอยกะพงเมดิเตอร์เรเนียน	✓		
ดาวทะเล (Echinoderms)			
<i>Asterias amurensis</i> ดาวทะเลแปซิฟิกเหนือ	✓	✓	
ปลา (Fish)			
<i>Lates niloticus</i> Linnaeus ปลากะพงแม่น้ำไนล์	✓	✓	
<i>Micropterus salmoides</i> Lacepede ปลากะพงปากกว้าง	✓	✓	
<i>Neogodius melanostomus</i> ปลาบู๋ (Round goby)	✓		
<i>Salmo trutta</i> ปลาเทราท์สีน้ำตาล	✓		
สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก (Amphibians)			
<i>Bufo marinus</i> คางคกยักษ์	✓	✓	
<i>Eleutherodactylus coqui</i> ปาดแคริบเบียน	✓		
สัตว์เลื้อยคลาน (Reptiles)			
<i>Boiga irregularis</i> Merrem งูสามสีน้ำตาล	✓		
นก (Birds)			
<i>Pycnonotus cafer</i> (Linnaeus) นกปรอดกันแดง	✓		
สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม (Mammals)			
<i>Sciurus carolinensis</i> Gmelin กระรอกสีเทา	✓		

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
60/1 ซอยพิบูลย์วัฒนา 7 ถนนพระราม 6 เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2265 6561
www.onep.go.th, www.chm-thai.onep.th